

Versió Català

Dimensions de la forma i el color

Dades generals

Codi: 105707

Crèdits: 6 ECTS

Curs: 1r

Semestre: 2n

Professorat: Tània Costa, Lola Lasurt, Carme Rubio

Aquesta assignatura s'imparteix en: català, castellà

Les tutories es podran realitzar en: català, castellà, anglès

Tipologia: Formació bàsica

Matèria: Expressió gràfica

Presentació

Breu descripció

El curs es planteja com una introducció a l'estudi de les dimensions de la forma i el color, dins del conjunt d'assignatures inicials i comunes vinculades als mitjans d'expressió, que tenen com objectiu general capacitar l'alumne per a la percepció, l'anàlisi i la composició plàstica en dos i tres dimensions. Es divideix en dos blocs interrelacionats i alternatius que tenen un caràcter teòric i pràctic.

Objectius formatius

Forma:

L'ús de materials diversos, processos de transformació i sistemes constructius elementals, acompanyats de debats, sessions explicatives, lectures i visites, han de servir a la iniciació al llenguatge bàsic de les relacions entre forma i espai, a l'estímul de la percepció tridimensional i al foment de criteris estètics i posicionaments crítics al voltant de la creació en tres dimensions.

Color:

Mitjançant les diverses pràctiques i mitjans i amb el suport de les lectures i debats entorn referents artístics pertinents s'estudia com el color pot ser analitzat a partir de sistemes teòrics i historiogràfics que expliquen la relació entre matís, valor tonal i saturació. Els estudiants investiguen el color dins dels contextos de la llum, la textura, la forma i l'espai.

Recomanacions:

No es necessita haver cursat altres assignatures.

Contingut

Bloc I: **FORMA**

Docent: Tània Costa

1. Percepció de la forma i manipulació del volum.

Percepció i presa de consciència de les característiques volumètriques i físiques dels elements que ens envolten.

2. Anàlisi formal dels elements volumètrics.

- 2.1. El punt, la línia, el pla i la massa.
- 2.2. El ple i el buit. El joc positiu/negatiu.
- 2.3. Pes i densitat. L'estructura i l'equilibri.
- 2.4. Forma i textura.
- 2.5. Repetició, sèries, múltiples, estructures, xarxes.

3. Sistemes de generació de la forma i l'espai

- 3.1. Talla, modelat, construcció i instal·lació.
- 3.2. Representació, estilització, abstracció i performativitat.
- 3.3. Escala i dimensió. Projecte, realitat i intangibilitat.
- 3.4. Extensions, límits, recorreguts, punts d'articulació i punts de referència.

4. Dimensions de la forma en el procés de disseny

- 4.1. Les formes tridimensionals i la seva interpretació. L'objecte significant. Lectures i anàlisi crític.
- 4.2. Relacions entre les formes i el seu entorn. El punt de vista del transeünt: Ubicacions i distribució. Ús, recorregut i escala.
- 4.3. La dimensió multisensorial de l'espai: so, llum, gust, tacte, cos. Arts i disseny emocional.

Bloc II: **COLOR I**

Docent: Lola Lasurt

HISTORIOGRAFIA DEL COLOR A TRAVÉS DE LA PRAXIS

CÀPSULA 1: REBATRE A NEWTON; DES DE GOETHE AL FIN DE SIÈCLE (3 sessions)

- El quadrat verd de Buffon.
- Mecanismes de representació; el disseny de rodes de color i altres dispositius.
- El color com a vincle entre pintors, científics i industrials.

CÀPSULA 2: EL COLOR ENTRE GUERRES; ABSTRACCIÓ I COLOR APLICAT (2 sessions)

- El clima del color segons Josef Albers
- El color compromés de Luibov Popova
- El color contrastat per Johannes Itten.
- La roda de Munsell

CÀPSULA 3: DEL COLOR FÍLMIC AL COLOR PÍXEL (3 sessions)

- Experiments cinematogràfics dels 60' i 70'
- El color digitalitzat (estàtic i en moviment)

Bloc III: **COLOR II**

Docent: Carme Rubio

PERCEPCIÓ MULTISENSORIAL DEL COLOR I LA SUPERFÍCIE

CÀPSULA 1: Contingut sobre el fenomen del color (3 sessions)

• Descripció	Percepció del color
• L'expressió del Color	Les múltiples causes
• Morfologia del Color	Els elements

CÀPSULA 2: Anàlisi del color (3 sessions)

• Observació del color	La llum en el pas de les hores modifica la percepció
• Color i comparació	Anàlisi dels objectes en que el color és protagonista
• Profunditat i relleu	Quin és el paper de l'ombra: la forma i la superfície

CÀPSULA 3: Experimentació (2 sessions)

- Les relacions del color i la forma. Combinacions vibrants, color i moviment
- Composició plàstica : collage Relacions harmòniques del color i superfície

Metodologia docent i Activitats formatives

Metodologia docent

- Classes magistrals en gran grup, amb els marcs teòrics i comentaris d'obres d'art rellevants per als continguts de l'assignatura.

- Lectures i visites comentades.
- Explicació dels procediments característics de les diferents tècniques i materials.
- Tutorització de projectes, personals i grupals, en relació als continguts de les sessions teòriques i treball en el aula/taller amb seguiment periòdic.
- Seguiment de les presentacions periòdiques dels treballs.
- Correcció dels exercicis i del dossier de la totalitat dels treballs de curs.

Activitats formatives

Activitats formatives	Crèdits	Metodologia Ensenyament-aprenentatge	Competències
Classes Teòriques	5%	Classes magistrals, comentari d'obres rellevants i debat en gran grup	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15.
Seminaris	5%	Explicació dels procediments característics de diferents tècniques artístiques.	CE4, CE22
Realització de treballs	60%	Treball autònom desenvolupament de les diferents tècniques expressives presentades a les classes teòriques.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15 CT19
Taller	5%	Realització a l'aula d'exercicis dirigits i aplicació de les tècniques de dibuix, color i volum, i tutories de seguiment de la realització de treballs personals.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15, CT19.

Avaluació	35%	Presentacions dels treballs amb avaluacions individuals, grupals, auto-avaluacions i avaluacions creuades.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15, CT19.
-----------	-----	--	-----------------------------------

Avaluació

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada

L'objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor, en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Normativa general d'avaluació

- Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.
- Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.
- Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació es defineixen específicament en la descripció de cada exercici realitzat a classe, que es lliurarà als estudiants abans de començar cada treball. De manera general es corresponen amb les competències a assolir que es troben en aquesta mateixa Guia docent.

Procés de revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat corresponent i es realitzarà durant la setmana indicada al calendari lectiu.

Procés de reavaluació

Normativa general

- No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.
- Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Normativa específica de l'assignatura

L'avaluació serà sumativa i formativa, amb treballs pràctics i teòric/pràctics.

Cada treball tindrà el seu termini de lliurament; els retards en el lliurament seran penalitzats amb un punt per cada dia de retràs, establint-se dues dates d'avaluació intermitja per a la recuperació dels treballs suspesos o no finalitzats dins dels terminis.

Les visites, l'assistència a les classes, així com el lliurament puntual dels treballs, seran obligatoris.

L'actitud participativa, el treball en (i pel) grup, la iniciativa i les aportacions espontànies, i les presentacions individuals i col·lectives contribuiran a l'avaluació i comptaran un 10% de la qualificació dels Blocs I (Forma) i III (Color II), i el 20% en la qualificació del Bloc II (Color I).

La nota final serà la mitjana dels tres Blocs, en les següents proporcions: Bloc I (Forma): 40% + Bloc II (Color I): 30% + Bloc III (Color II): 30%.

En cas d'absència en un dia d'examen o lliurament s'haurà de portar el certificat corresponent i pactar el lliurament dels treballs pendents amb els professors en cada cas.

La no presentació total o parcial dels treballs així com l'absència reiterada i injustificada a les sessions presencials, conduiran a la qualificació de "no presentat".

Bibliografia

Referents Bloc I: Forma

- Bachelard, Gaston. *La poética del espacio*. México: Fondo de Cultura Económica, 1965; ed. original 1957.
- Calvino, Italo. *Las ciudades invisibles*. Madrid: Siruela, ed. org. 1972
- Deleuze, Gilles; Guattari, Félix. *Mil mesetas. Capitalismo y esquizofrenia*. València: Pre-Textos, 1988; ed. original 1980. Capítulo 12: "1227- Tratado de nomadología: la máquina de guerra"
- Guibert, Emmanuel. *La infancia de Alan. Según los recuerdos de Alan Ingram Cope*. Madrid: Sinsentido, 2013
- Heidegger, Martin. *Chillida-Heidegger-Husserl. El concepto de espacio en la filosofía y la plástica del siglo XX*. Universidad del País Vasco, 1990
- Levy-Bruhl, Lucien. *El alma primitiva*. Barcelona: Península, 1927.
- Lynch, Kevin. *La imagen de la ciudad*. Barcelona: Gustavo Gili, 1998; ed. original 1960
- Maderuelo, Javier. *El espacio raptado*. Madrid: Mondadori, 1990
- Merleau-Ponty, Maurice. *Fenomenología de la percepción*. Barcelona: Península, 1997; ed. original 1945
- Montaner, Josep M^a. *Ensayo sobre arquitectura moderna y lugar*. Universidade da Coruña. 1994
- Paz, Octavio. *Sombras de obras. Arte y Literatura*, Biblioteca de bolsillo, Barcelona 1996; ed. org. 1983
- Perec, Georges. *Especies de espacios*. Barcelona: Montesinos, 2001; ed. org. 1974
- Tanizaki, Junichiro. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela, 2013; ed. org. 1933
- VVAA. *Internacional Situacionista. Textos íntegros en castellano de la revista Internationale Situationniste (1958-1968)*. Vol. 1: La realización del arte. Internationale Situationniste # 1-6 "Informe sobre la construcción de situaciones"

Referents Bloc II: Color I

Càpsula 1:

- Cage, John (1993). "Colour and Culture: Practice and Meaning from Antiquity to Abstraction". Little Brown.
- Baty, Patrick (2017). *The Anatomy of Colour. The Story of Heritage Paints and Pigments*. Thames & Hudson.
- Esquivias, Patricia (2019). "Folklores and Other Works". Biel Books.
- Finlay, Victoria (2002). "Color a Natural History of the Palette". Random House.
- Lichtenstein, Jaqueline (2016): "Modern Color: A New Paradigm", a: Isabelle Graw i Ewa Lajer-Burcharth (eds.) *Painting beyond itself. The Medium in the Post-medium Condition*. Sternbergpress.
- Noyes Vanderpoel, Emily (1901). *Color Problems. A practical manual for the lay student of color*. The Circadian Press.
- Sillman, Amy (2016): "On Color", a: Isabelle Graw i Ewa Lajer-Burcharth (eds.) *Painting beyond itself. The Medium in the Post-medium Condition*. Sternbergpress.
- St Clair, Kassia (2016). "The Secret Lives of Colour". John Murray.
- Syme, Patrick (1814). "Werner's Nomenclature of Colours (Adapted to Zoology, Botany, Chemistry, Mineralogy, Anatomy, and the Arts)". Natural History Museum (London).
- Wada, Sanzo (1930's). *Diccionari de Combinacions de color*. Ed. Seigensha.
- Wolfgang Goethe, Johann (1840). "Theory of Colours". John Murray.

Càpsula 2:

- Itten, Johannes (1961). "The Elements of Color. A Treatise on the Color System of Johannes Itten, based on his book *The Art of Color*". John Wiley & Sons.
- Kandinsky, Wassily (1912). "Concerning The Spiritual in Art". Piper Verlag.

- Malevich, Kazimir (1919). "Non-objective and Suprematism". Catàleg de la 10a exposició de l'estat. Càpsula 3:
- Chirumuuta, Mazviita (2015). "Outside Color: Perceptual Science and the Puzzle of Color in Philosophy" . The MIT Press.
- Kubit, Sean (2014). "The Practice of Light. A Genealogy of Visual Technologies from Prints to Pixels" . The Mitt Press.
- Riley, Bridget (1995). "Perception and the Use of Colour: Interview with Ernst Gombrich" Dialogues on Art/ Robert Kudielka.

Referents Bloc III: Color II

- [Color y luz Gustavo Gili - Librería Tirant Lo Blanch](#)
- RICCARDO FALCINELLI, *Cromorama* Ed. NVN Navona Editorial
Com els colors han canviat la nostra mirada
- PHILLIP BALL, *La invención del Color* Ed. Turner, Fondo de Cultura económica
- MICHAEL PASTOUREAU, *Los colores de nuestros recuerdos*. Ed. Periferica 2017
- MICHAEL PASTOUREAU, *Azul la historia de un color* Ed. Paidós Contextos
- MICHAEL PASTOUREAU *Diccionario de los colores*
Ed. Paidós 2009 ISBN 9788449322396
- *A Dictionary of color combinations* ,
edició facsímil any 1934 Ed. Seigensha ISBN 978-4-86152-247-5
- * [NCS Block – Hue - NCS](#) Block de mostres físiques de consulta

Relació de Webs d'interés sobre el Color + Disseny

[Large Print Labels](#) | [Saturated: The Allure and Science of Color](#) | [Cooper Hewitt, Smithsonian Design Museum](#)

[creative industries fund nl](#)

[Rueda de colores, un generador de paletas de colores](#) | [Adobe Color](#)

[HTML Color Codes](#)

[Colours and Inspiration](#) | [Jotun Professional](#)

[Week of January 13, 2020 - Sight Unseen](#)

[Colour Samples Archives - NCS](#)

Mostres de color en el web NCS, consultar imprimir

[Buscar entre todos los colores de pintura - Colores de pintura para interiores y exteriores para cualquier proyecto](#)

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència CE3 Sintetitzar aquells coneixements i habilitats d'expressió plàstica, de tècniques de representació i de materials i tecnologies productives que permetin plantejar i desenvolupar projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge CE3.5. Utilitzar el llenguatge aplicant la relació entre el matís, el valor tonal i la intensitat cromàtica.

CE3.6. Aplicar el color d'acord els sistemes teòrics que expliquen la relació entre el matís, el valor tonal i la intensitat cromàtica.

CE3.7. Demostrar criteris raonats en l'elecció de formats, mesures i proporcions.

Competència CE4 Utilitzar les tècniques bàsiques d'expressió plàstica (dibuix, color i volum) per a representar i crear formes en dues o tres dimensions.

Resultats d'aprenentatge CE4.4. Representar, d'acord amb les convencions de dibuix, color i volum, espais, objectes i persones observades del natural.

CE4.5. Crear composicions de poca complexitat en dues i tres dimensions demostrant intenció expressiva, habilitat compositiva i capacitat per a la resolució formal.

Competència CE 22 Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

Resultats d'aprenentatge CE 22.2. Distingir els potencials comunicatius i expressius dels diferents codis artístics i les seves formes d'articulació per a assolir resultats que corresponguin a intencions preestablertes.

Competència CT10 Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.

Competència CT15 Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

Competència CT19 Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.